

May I read this attachment ? - No, do not please.

Дієслово *might* часто використовується для вираження докору. Коли *might* вживається з Indefinite Infinitive, це скоріше прохання з відтінком докору. Коли ж це модальне дієслово вживається з Perfect Infinitive, тоді трактується як докір. *You might let us know about it before* звучить більш ввічливо, ніж *You might have let us know about it before*.

Subjunctive Mood також має певний потенціал. Він показує, що дія або стан, виражені дієсловом, не є фактом, а дещо надуманим. Ось чому багато форм Subjunctive Mood звучать ввічливіше, ніж в Indicative Mood.

Крім того, слід звернути увагу студентів на випадки незвичайного вживання *will* і *would* в умовних підрядних реченнях (вони вживаються замість Present Indefinite), що робить пропозицію ввічливішою.

If you will take your seats, ladies and gentlemen, we can begin our meeting.

If you would give us your name and address, we would be very grateful to you.

Вживання негативною форми з дієсловами *think, believe, suppose* тощо, пом'якшує категоричне ствердження.

I do not think the cargo has come on time. - звучить краще, ніж

I think the cargo has not come on time.

Дієслова *will, would* в комбінації з Present Continuous або Past Continuous слід уникати в пропозиціях, де Present Indefinite або Past Indefinite є нейтральними формами. Щоб уникнути критики з пропозиції

You will keep back / are keeping back the cargo., краще сказати

You keep / kept back the cargo.

У такому реченні роздратованість звучить в меншій мірі.

Це всього лише кілька прикладів використання граматичного потенціалу для пом'якшення висловлюваної інформації. Але, звичайно, цей потенціал може бути значно більшим за умови професійної компетентності викладача та розроблення спеціально налаштованої методики.

Терещенко Н.В., к. соц.н.,
доцент кафедри соціології

СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМ – СКЛADOVA АКАДЕМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА Т'ЮТОРИНГ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ВЕКТОР ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИМІРУ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Для того, щоб теорія «студентоцентризму» впевнено реалізовувалася на практиці необхідно використовувати новітні підходи до навчання, акцентувати увагу на його результатах і спільній відповідальності за них як викладача, так і студента. Студентоцентризм має базуватися на принципах академічної культури, яку потребується виплекати. В сучасних освітніх стратегіях (комунікативні, проектні) відбивається синтез ряду принципів і установок з діючих парадигм (культурологічної, синергетичної, компетентнісної), що створює передумови для побудови універсальної інноваційної стратегії вищої освіти з напрямів формування новітньої освітньої парадигми: студентоцентризм (суб'єкт-суб'єктна концепція); якість освіти (компетентністний підхід); інтернаціоналізація освіти (концепція єдиного освітнього простору); гуманізація освіти (спільність мети: розвиток творчої особистості).

Стратегією здійснення навчальної діяльності студента з переходом вищої школи на компетентнісні засади навчання має стати всебічне впровадження інноваційних практик: індивідуальної освітньої програми (як умови становлення суб'єктної позиції студента; розвитку рефлексії способів його самонавчання, запрограмованих через компоненти цілей, завдань, особистісного змісту освіти, форм, методів, системи контролю і оцінки результатів); індивідуальної освітньої траєкторії (як шляху творчої реалізації особистісного потенціалу конкретного студента в освітньому процесі). Побудова та реалізація індивідуальної освітньої програми вимагає супроводу діяльності студента **індивідуальним консультантом: педагогом-т'ютором**. Потребується вивчення **кар'єрного т'юторінга**: психологічному та організаційному супроводі професійної кар'єри фахівця на її ранніх етапах (вже в ході навчання в вузі). У ході **кар'єрного т'юторінгу** студенти старших курсів отримують рекомендації з працевлаштування, ведеться професійне консультування в ході реалізації ними робочих завдань, отриманих від роботодавця. У результаті проведення кар'єрного т'юторінгу на момент завершення навчання у вузі студент має трудовий досвід і стаж в обраній ним сфері діяльності.

Т'юторінг як стратегічний вектор «європейського виміру» якості освіти може бути впроваджений у практику вищої школи за умов: теоретичної розробки концепції т'юторінгу в контексті традиційної для педагогіки непохитності синтезу навчання та виховання; розробки моделі і тех-

нології супроводу індивідуальної діяльності студента; розробки стандартів тьюторської діяльності, ролей, функцій, компетенцій педагога-тьютора. В освітній стратегії вищої школи потребується формування єдиного соціокультурного простору в сучасному суспільстві. Потребується акцентування уваги на соціокультурних аспектах інноваційної стратегії вищої школи. Переосмислення ролі вищої школи як соціокультурного феномену дає підставу для пошуків новітніх освітніх стратегій в загальноосвітньому вимірі. Необхідно враховувати в програмах національних реформ досвід розвитку світового освітнього простору в цілому, окремих провідних систем вищої освіти та національні традиції, що розширює межі досліджень у фундаменталізації освіти та педагогіки вищої школи. Переважним напрямом у вивченні трансформації освіти є прийняття соціокультурних параметрів системних змін сучасного соціуму (функції, структура, динаміка) як ускладненої структури громадських стосунків, в яких реалізується діяльність особистості. Потребується зміна менталітету в структурному ланцюжку результативності освіти: грамотність – освіченість – професійна компетентність – культура – менталітет.

*Тертична О.М., к.ф.-м.н.,
доцент кафедри вищої математики*

ВПРОВАДЖЕННЯ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО ВИВЧЕННЯ ТЕОРІЇ ЙМОВІРНОСТЕЙ І МАТЕМАТИЧНОЇ СТАТИСТИКИ В ЕКОНОМІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Інтеграція України у світове соціально-економічне співтовариство вимагає перебудови існуючих економічних відносин і розробки нових стратегій розвитку економіки. Невід'ємною умовою успіху в цій перебудові є втілення наукових розробок і використання нових наукових підходів, які базуються в значній мірі на математичних методах. Виникає гостра потреба у розробці якісно нових засад професійної підготовки майбутніх економістів.

Реаліями ринкової конкуренції є безперечний факт того, що фахівець економічного профілю успішно працюватиме та буде конкурентоздатним, якщо матиме високий рівень економічної освіти, складовою частиною якої є математична підготовка. Математика ввійшла в економіку як джерело необхідного апарату для розв'язування економічних проблем, причому пріоритетним чинником формування математичної підготовки майбутнього економіста є якісна підготовка з теорії ймовірностей і математичної статистики. Саме економіка максимально використовує ймовірнісно-статистичні методи. Ґрунтовні знання та вміння застосовувати ймовірнісно-статистичний апарат до економічних розрахунків, аналізу, прогнозу закладає основи успішного засвоєння дисциплін економічного циклу.

Проте наявна практика підготовки студентів економічних спеціальностей з теорії ймовірностей і математичної статистики не задовольняє сучасних потреб: у багатьох випускників слабкі навички використання ймовірнісно-статистичних методів у процесі вивчення економічних дисциплін; недостатнє розуміння важливості математичних знань для майбутньої практичної діяльності; не в повній мірі сформовані професійно-значущі якості.

Наявні недоліки професійної підготовки фахівців економічного профілю зумовлені протиріччями між:

- абстрактністю математичної дисципліни і реальним застосуванням ймовірнісно-статистичного апарату в майбутній професійній діяльності економіста;
- індивідуальним засвоєнням знань у навчанні та колективним характером професійної праці;
- організаційними формами навчально-пізнавальної діяльності і формами професійної діяльності фахівців економічного профілю.

Подолання окреслених суперечностей потребує пошуку нових підходів і здійснення кардинальних змін у системі професійної підготовки майбутніх економістів: переосмислення змісту навчальної дисципліни; відбір ефективних форм і методів навчання; розробку якісно нових навчальних технологій, спрямованих на розширення педагогічних можливостей традиційної системи професійної підготовки фахівців економічного профілю, з урахуванням сучасних соціально-економічних реалій. За таких умов проблема створення гнучких механізмів постійного оновлення змісту та технологій навчання є однією з найактуальніших проблем сучасної педагогічної науки і практики.

Формування компетентності фахівця економічного профілю передбачає не тільки достатній обсяг знань з навчальних дисциплін, а й формування допитливого мислення, підвищення рівня інтелектуального розвитку, внутрішньої готовності до майбутньої професійної діяльності. Особистісно-орієнтований вимір освіти відкриває перспективу для розвитку професійної творчості студента.